Dr. Hans E. Rohde

En l'ANUARI anterior (pàg. 784), es donava compte de la mort del jove Dr. Klüpfel, deixeble del Prof. Finke de Freiburg i. B., ocorreguda en 1913 a Castelló d'Empúries. Morí sense acabar la redacció del seu llibre *Verwaltungsgeschichte des Königreichs Aragon zu Ende des* 13 *Jahrh.*, i un company seu d'estudis, deixeble igualment d'en Finke, el Dr. H. E. Rohde, des de Barcelona estant on l'havien dut les seves investigacions a l'Arxiu de la Corona d'Aragó, complia l'any següent el deure d'amistat de terminar i revisar l'impressió d'aquell llibre. Tampoc li havia d'ésser concedit el veure-la terminada, i al Prof. Finke li tocà cloure les planes d'un volum en el qual ajuntaven els seus noms dos de sos deixebles preferits, que eren bona cosa més que una esperança. L'un i l'altre s'havien sentit seduïts pel prestigi dels aspectes internacionals de la política catalana revelats al món en tota la llur variada complexitat pel savi mestre de Freiburg.

Rohde vingué a Barcelona en 1914, després d'haver passat una temporada investigant als Arxius de Roma, i la dramàtica història de la lluita per Sicília, mare de tants heroïsmes i ennoblida per una tan continuada agitació espiritual, va obsessionar tot seguit el seu temperament. A ella havia ja dedicat, abans de venir a la nostra ciutat, una sòlida monografia (1). Entre les variades figures que hi intervenen, cap és més seductora que la del gran almirall Roger de Llúria, glorificat per la llegenda abans pot ser que la història n'hagués precisat la fesomia. A esclarir-la va consagrar molt temps el seu treball, i fruit d'ell n'és un extens estudi del qual, poc abans de morir, va donar-ne les primícies al nostre INSTITUT per a la seva publicació. Perteneixent Rohde a una família on l'entussiasme militar és tradició, comprenia i estimava amb tota la força de son caràcter l'heroica exhuberància del gran capdill i molt sovint ne feia retret en ses converses, els dies que visqué a Barcelona.

Va esclatar la guerra i Rohde, després de diverses temptatives atrevides, va aconseguir arribar a Alemanya, entrant com a voluntari en un batalló de skis. Tres mesos després moria als Càrpats en un combat el 21 de febrer de 1915. Era un home ple d'atractiu personal, en el qual l'estudi no havia marcit les inquietuds de la jovenesa. Enemic de l'unilateralisme erudit, alternava les àrides investigacions històriques amb la vida sportiva. Alt, d'ulls blaus, reservat i cordial a l'hora, tots els qui'l coneguérem, recordem amb anyorança la sana franquesa de la seva amistat.

Els papers contenint les riques notes de treball d'En Rohde, són depositades encara a l'Arxiu de la Corona d'Aragó, i és un deure nostre posar tots els medis perquè l'escola del Prof. Finke, tan durament castigada per la mort, trobi un continuador entre'ls nostres joves historiaires. — J. R. B.

M. Jacques Flach

A París, pel novembre de 1919 va morir l'eminent jurisconsult M. Jacques Flach, professor del «Collège de France» i de l'«Ecole libre des Sciences politiques». Havia nascut a Strassbourg en 1846. De la seva notabilíssima obra *Les origines de l'ancienne France* n'estava preparant, en els seus darrers temps, el volum cinquè, que havia de tractar de la Marca Hispànica i de la Marca de Gascunya; la part referent al nostre país, que havia deixada ja llesta, a punt d'imprimir, ha d'ésser d'un gran interès per al coneixement de les institucions polítiques de l'època comtal catalana, respecte la qual M. Flach s'havia amplament documentat. — F. V. T.

BIBLIOGRAFIA

LLIBRES

ROGER BIGELOW MERRIMAN: *The Rise of the Spanish Empire in the Old World and in the New.* — New York, The Macmillan Company, 1918. 2 vols.

El professor de la Universitat de Harward Mr. Roger B. Merriman s'ha proposat, en aquesta obra, seguir la formació ascendent de l'Imperi espanyol des dels seus inicis fins a assolir la seva màxima extensió, en el regnat de Felip II, amb l'anexió de Portugal. Malgrat que sembli inexplicable, la història d'Espanya no havia estat encara considerada des d'aquest important punt de

(1) *Der Kampf um Sizilien in den Jahren* 1291-1362. Berlin & Leipzig, W. Rothschild, 1913.